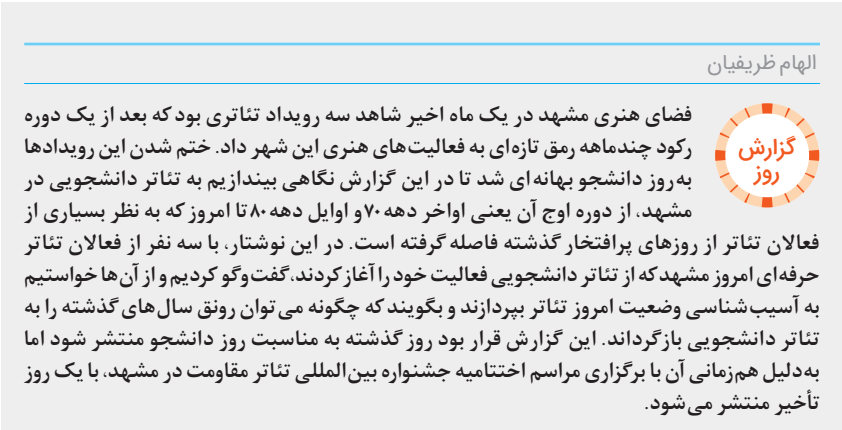

«شهرآرا» وضعیت تئاتر دانشجویی امروز مشهد را در گفت و گو با فعالان دیروز دانشگاه بررسی می کند

راه‌های ممکن برای بازگشت رونق به تئاتر دانشجویی

الهام ظریفیان

فضای هنری مشهد در یک ماه اخیر شاهد سه رویداد تئاتری بود که بعد از یک دوره رکود چندماهه رمق تازه‌ای به فعالیت‌های هنری این شهر داد. ختم شدن این رویدادها به‌روز دانشجوی بهانه‌ای شد تا در این گزارش نگاهی بیندازیم به تئاتر دانشجویی در مشهد. از دوره اوج آن یعنی اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ تا امروز که به نظر بسیاری از فعالان تئاتر از روزهای پرافتخار گذشته فاصله گرفته است. در این نوشتار، با سه نفر از فعالان تئاتر حرفه‌ای امروز مشهد که از تئاتر دانشجویی فعالیت خود را آغاز کردند، گفت‌وگو کردیم و از آن‌ها خواستیم به آسیب‌شناسی وضعیت امروز تئاتر بپردازند و بگویند که چگونه می‌توان رونق سال‌های گذشته را به تئاتر دانشجویی بازگرداند. این گزارش قرار بود روز گذشته به مناسبت روز دانشجوی منتشر شود اما به دلیل هم‌زمانی آن با برگزاری مراسم اختتامیه جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت در مشهد، با یک روز تأخیر منتشر می‌شود.

- سال‌های اوج تئاتر دانشجویی در مشهد

عباس جانفدا، بازیگر و کارگردان تئاتر مشهدی، در ابتدای این گزارش ما را به سال‌های اوج تئاتر دانشجویی در مشهد می‌برد. اومی گوید: در سال‌های گذشته -یعنی اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰- بدنه تئاتر حرفه‌ای مشهد از تئاتر دانشجویی تغذیه می‌کرد. پیش از آن تئاتر دانشجویی استان یک دوره فترت داشت، یعنی عملاً چیزی به نام تئاتر دانشجویی باقی نمانده بود. به دلیل درگیری کشور با فضای جنگ و فضای سازندگی بعد از آن، عملاً تئاتر دانشجویی در استان به حاشیه رفته بود و ما چیزی به نام تولید دانشجویی در حوزه تئاتر نداشتیم.

او که از پایه‌گذاران کانون تئاتر دانشجویان دانشگاه فردوسی در سال ۷۷بود است ادامه می‌دهد: سال ۷۹اولین جشنواره تئاتر دانشگاه‌های استان را برگزار کردیم. به مدبران آن زمان قبولاندن اینکه جریانی به اسم تئاتر دانشجویی می‌تواند به جریان فرهنگی شهر هم کمک کند، کار سختی بود. بعد از برگزاری جشنواره به میزبانی دانشگاه فردوسی کمی این باور تقویت شد. بعد از آن بود که تئاترهای دانشجویی در دانشگاه‌های مختلف استان پا گرفت. بعد از آن دانشگاه‌های پیام‌نور و آزاد اسلامی مشهد به ترتیب کانون‌های تئاتر خود را تشکیل دادند. این هنرمند تئاتر مشهد افزود: یکی از جشنواره‌های خوبی که در این حوزه برگزار شد جشنواره

تئاتر دانشجویی منطقه ۹ دانشگاه

آزاد اسلامی با میزبانی مشهد بود.

خیلی از هنرمندانی که الان در

بدنه تئاتر حرفه‌ای مشهد فعالیت

می‌کنند نتیجه فعالیت در همان

ایام و خروجی‌های همان تئاتر

دانشجویی هستند که در سطح

دانشگاه‌ها اجرایی شد. وقتی چنین

تأثیر و تأثری وجود دارد می‌شود گفت

که ظرفیت‌های تئاتر دانشجویی

خیلی بالاست.

جانفدا با اظهار تأسف از اینکه در سال‌های اخیر تئاتر دانشجویی بار دیگر دچار رکود و کم‌توجهی شده است می‌گوید: بخش زیادی از موضوع به متولیان و سیاست‌گذاران فرهنگی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور برمی‌گردد. توجه به کانون‌های فرهنگی هنری دانشجویان در مقطعی از سوی این سیاست‌گذاران فرهنگی تقویت و این توجه به رشد جریان‌ها و فعالیت‌های فرهنگی هنری در دانشگاه‌ها منجر شد. در سال‌های اخیر این حمایت‌ها هم از لحاظ مادی و هم از لحاظ معنوی کم‌رنگ‌تر شده‌است. الان دانشجویان برای محل تمرین، گرفتن مجوز اجرا و حتی سالن به شدت دچار مشکل و مضیق‌ه هستند؛ اتفاقی که در سال‌های پیش کمتر می‌دیدیم. در آن سال‌ها آن قدر فضای تئاتر دانشجویی برای اجرا و تمرین خوب بود که خیلی از گروه‌های حرفه‌ای شهر هم تمایل داشتند اجراهای خود را داخل

دانشگاه‌ها ببرند و از امکانات و حمایت‌های دانشگاه‌ها استفاده کنند. او درباره راه چاره برای بازگشت به دوره رونق تئاترهای دانشجویی می‌گوید: احیای کانون‌های فرهنگی و هنری در دانشگاه‌ها و حمایت جدی از آن‌ها و در نظر گرفتن ردیف بودجه مستقل برای فعالیت‌های هنری در دانشگاه‌های مختلف در سطح بالای وزارتی اولین اتفاقی است که باید رقم بخورد. دومی این است که سالن‌هایی که در دانشگاه‌ها وجود دارند در اختیار دانشجویان باشند یا دست‌کم دانشجویان سهم زیادی از آن‌ها داشته باشند. متأسفانه اکنون این سالن‌ها به محلی برای درآمدزایی دانشگاه‌ها تبدیل شده‌اند.

- دانشجویانی که در خانواده تئاتر ماندگار شدند

مهدی سیم‌ریز، بازیگر، نمایشنامه‌نویس و کارگردان مشهدی، نیز کارکرد تئاتر دانشجویی در جامعه را از دو منظر حائز اهمیت می‌داند. او در این باره می‌گوید: بیشتر تئاتری‌های فعال و کسانی که بعداً در خانواده تئاتر ماندگار شدند، فعالیت در تئاتر را از دوره دانشجویی‌شان آغاز کرده، به‌ویژه در سال‌هایی که متولدان دهه ۶۰ وارد دانشگاه شدند. همچنین کسانی که در حوزه تئاتر دانشجویی فعال بودند، بعدها در تصدی پست‌های غیرتئاتری هم خیلی پرزنگ عمل کردند. یعنی تئاتر به عنوان یکی از بسترهای پرورش آدم‌های فعال به‌ویژه در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه عمل کرده است.

سیم‌ریز در خصوص

آسیب‌شناسی تئاتر

دانشجویی در سال‌های

اخیر می‌گوید: اولین

مشکلی که تئاتر

دانشجویی این روزها

با آن رو به رو است، فقر

محتواست. محتوایی

که دست‌مایه کارها قرار

می‌گیرد گاه به شدت سفیف و بعضی وقت‌ها حتی در خلاف جهت ارزش‌های ذاتی دانشجویی و اجتماع است. این هم متأسفانه از چند موضوع نشئت می‌گیرد. یکی اینکه سال‌هاست برخلاف گذشته نویسنده‌های خوبی -چه در زمینه تئاتر دانشجویی و چه در تئاتر حرفه‌ای- نداریم. دوم اینکه دانشجوی تئاتر مؤلفه‌هایی است که ممکن است شمولیت جامع و کاملی برای جامعه نداشته باشد و به موضوعاتی می‌پردازد که موضوع روز نیست. خیلی از دانشجویان درگیر مسائلی شده‌اند که در دراصلی جامعه نیست و این رسالت واقعی تئاتر را که پرداختن به مشکلات جامعه به زبان هنر است، کاملاً بی اعتبار کرده است. او در ادامه به نقش برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران فرهنگی در حوزه تئاتر دانشجویی اشاره می‌کند: در دوره‌های گذشته دانشگاه‌ها با همه محدودیت‌های مالی که داشتند اعتبار ویژه‌ای به تولید نمایش‌های دانشجویی اختصاص می‌دادند. الان این اعتبار به رقیی حتی کمتر از آن سال‌ها رسیده است. او در پاسخ به این سؤال که برای بازگشت به دوره رونق

چه باید کرد، می‌گوید: دو مطلب ضروری است؛ یکی اینکه متولیان تئاتر دانشجویی ضرورت‌ها را بشناسند و اعتبارات متناسب با شرایط روز را به تئاتر دانشجویی تخصیص بدهند. دوم اینکه متولیان برای ایجاد محتوا به دانشجویان دست‌به‌قلم اهمیت ویژه‌ای بدهند. الان اگر دانشجوی‌خواهد کار خوبی انجام دهد هم متن خوبی در اختیارش نیست.

- تئاتر دانشجویی، فارغ از بروکراسی اداری

در ادامه احسان ابراهیمی، دیگر فعال تئاتری مشهد که یکی از پایه‌گذاران کانون تئاتر دانشگاه فردوسی در دهه ۷۰ است، چند ویژگی تئاتر دانشجویی را برمی‌شمارد که به نظرش هم مزیت تئاتر دانشجویی محسوب می‌شود و هم آن را از تئاتر حرفه‌ای مستقل می‌کند. او می‌گوید: مزیت اول این است که تئاتر دانشجویی جسور

و بدون ملاحظات

تئاتر حرفه‌ای است.

تئاتر حرفه‌ای معمولاً

برای گرفتن بودجه

وابسته به حاکمیت و

جریان‌های سیاسی

مستقر است و

به‌همین دلیل

نمی‌تواند حرفی در

نقد جریان مستقر بزند. ولی تئاتر دانشجویی به این دلیل که مخاطبش در محدوده خودش می‌چرخد و به جریان‌های مستقر وابستگی مالی هم ندارد می‌تواند جسورتر باشد. او ادامه می‌دهد: نکته دومی که تئاتر دانشجویی دارد، این است که نسبت به تئاتر حرفه‌ای بسیار کم‌هزینه‌تر و سریع‌تر تولید می‌شود.

چون معمولاً بچه‌های دانشجو در بستر تجربه فعالیت می‌کنند و دنبال مسائلی مثل دستمزد‌های حرفه‌ای در تئاتر حرفه‌ای نیستند. ویژگی سوم تئاتر دانشجویی نداشتن بروکراسی اداری است.

در تئاتر حرفه‌ای بروکراسی عجیب و غریبی وجود دارد که تقریباً بیشترین توان تیم تولید را درگیر خود می‌کند؛ مثلاً گروه حرفه‌ای باید ثبت شده باشد و نمایشنامه باید برود شورای بازخوانی و بعد شورای بازبینی. بعد باید سالن تأیید شود. هزارویک اتفاق را باید طی کنید تا بتوانید پروانه نمایش بگیرید و کارتان را روی صحنه ببرید. من آن‌موقع که خودم دانشجو بودم تولیداتم پنج برابر الان بود.

- تشکیلات تئاتر دانشجویی نحیف است

او در ارزیابی وضعیت فعلی تئاتر دانشجویی خاطرنشان می‌کند: جریان‌های تئاتر دانشجویی به شدت دچار افول شده‌اند. این موضوع البته صرف‌رادر تئاتر دانشجویی نیست و متأسفانه این پلایر سر همه فعالیت‌های دانشجویی آمده است. دلپیش این است که آن زمان در دولت اصلاحات تشکیلاتی در حوزه فرهنگی در دانشگاه داشتیم که این تشکیلات ساختار کشوری پیدا کرده و به شدت قوی شده بود. یعنی بعد از آنکه دولت عوض شد دولت احمدی‌نژاد بر سرکار آمد، شبی از آن تشکیلات باقی ماند.

او توضیح می‌دهد: کانون‌های فرهنگی و هنری

دانشگاه‌ها یک ساختار کشوری پیدا کرده بود که وزارت

علوم خیلی حمایتش می‌کرد.

این حمایت بیش از آنکه مربوط به اختصاص اعتبار برای

فعالیت باشد، شخصیت دادن به تشکل‌ها بود. قدرتی که

مجمع کانون تئاتر -که همه کانون‌های تئاتر دانشگاه‌های

وزارت علوم عضو آن بودند- داشت،

معادل قدرتی بود که انجمن اسلامی

و بسیج داشتند. این تشکیلات در دولت

بعدی حمایت نشد و حتی به صورت

موردی حذف هم شد که این اتفاق

ضرر به‌مکلی که تئاتر دانشجویی زد.

او با اشاره به کم‌تأثیر شدن جشنواره‌های

دانشجویی خاطرنشان می‌کند: در

سال‌های گذشته در جشنواره تئاتر فجر

دانشجویی بسیاری از اساتیدی که گاهی آرزوی دیدن

آن‌ها را داشتیم، به عنوان تماشاگر می‌آمدند و می‌نخستند

که نمایش‌های دانشجویی را ببینند. این جشنواره در

طول سال‌ها به جشنواره تئاتر دانشگاهیان تبدیل شد

اما بعد به آن توجه جدی نشد. از سویی قبلاً مجامع

کانون‌های تئاتر دبیر جشنواره را منصوب می‌کردند

و الان وزارت علوم دبیر را منصوب می‌کند، بنابراین

بودجه نداشتن. انتصاب از بالا نبود و غغدغه دانشجویی.

جشنواره‌های دانشجویی را از اوج حرفه‌ای بودن خودش

انداخته است.

او در ادامه تأکید می‌کند: البته من از این داستان‌ها

نامید نیستم. چون چند سال کرونا و نبود فعالیت‌های

جدی فرهنگی باعث شد خود دانشجویان به فکر

بیفتند. حس می‌کنم امسال که دانشگاه‌ها حضوری

شده اند جهش خوبی در مسائل فرهنگی اتفاق

می‌افتد. خیلی از بچه‌ها متوجه شده اند خلأ کار

فرهنگی و هنری چه بلایی سر خودشان و جریان

دانشجویی می‌آورد.

احسان ابراهیمی:

تئاتر دانشجویی جسور و

بدون ملاحظات تئاتر حرفه‌ای

است

پنجشنبه سینماها تا ساعت ۱۷ تعطیل اند

سینماهای سراسر کشور امروز تا ساعت ۱۷ تعطیل اند. به گزارش شهرآرا، به مناسبت فرارسیدن شهادت حضرت فاطمه (ع)، سینماهای سراسر کشور، روز پنجشنبه تا ساعت ۱۷ تعطیل اند و فعالیت آن‌ها پس از ساعت ۱۷ خواهد بود.

مستند «کرونا برای زندگی» به شبکه افق رسید

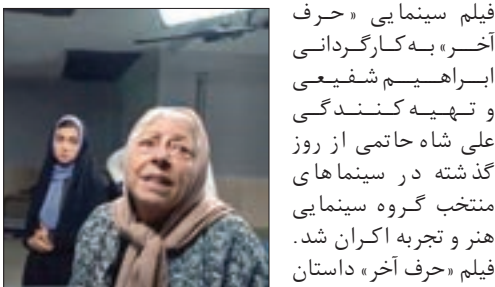
«کرونا برای زندگی» نام مجموعه مستند است که به تازگی در شبکه افق تولید شده و نگاهی نو به همه‌گیری کرونا در کشور را برای بینندگان به نمایش درخواهد آمد. این مجموعه مستند سیزده قسمتی به تهیه‌کنندگی امیرحسین خلیل زاده و کارگردانی محمدرضا محب آل عبا توسط شبکه افق سیما تولید شده است. «کرونا برای زندگی» به شکلی نو با نگاهی سازنده به مسئله درگیری کشور با بیماری کرونا می‌پردازد و سعی می‌کند ظرفیت‌هایی را که وقوع این بیماری در ابعاد مختلف ایجاد کرده است برابر دیدگان مخاطبان تصویر کند. در اصل این مستند به دنبال بیشتر شناساندن افرادی است که تهدید کرونا را به فرصتی سازنده برای کشور تبدیل کرده‌اند. امیرحسین خلیل زاده، تهیه‌کننده این مجموعه مستند، درباره ایده ساخت این مجموعه گفت: ایده از آنجایی شکل گرفت که در کل پشت هر مشکلی راهکاری نیز هست. کرونا مسئله‌ای بود که همه جهان با آن درگیر شد و در مملکت ما نیز خسارات بسیاری به دنبال داشت. علاقه‌مندان می‌توانند این مجموعه مستند را سه شنبه هر هفته ساعت ۲۰ و تکرار آن را روز بعد ساعت ۱۲:۳۰ از شبکه افق تماشا کنند.

مستند «پاییز حرم» روی آنتن می‌رود

هم زمان با فرارسیدن چهلمین روز حادثه تروریستی شاه چراغ شیراز، مستند تلویزیونی «پاییز حرم، به کارگردانی علی خسروی دوشنبه، چهاردهم آذرماه، از شبکه یک پخش می‌شود. به گزارش هنرآنلاین، این مستند سی دقیقه‌ای که روایتی ناگفته از حادثه تلخ حمله به زوار حرم حضرت شاه چراغ^(ع) است، برای نخستین بار امشب ساعت ۱۸:۳۰ روی آنتن می‌رود. «پاییز حرم» روزهای آینده از دیگر شبکه‌های تلویزیونی نیز پخش خواهد شد. این مستند حاوی تصاویر تازه و نادیده از دوربین‌های مدار بسته حرم حضرت احمد بن موسی^(ع) و روایت‌هایی تلخ از شاهدان عینی ماجرای حمله تروریستی شاه چراغ در گفت‌وگو با خادمان و وزاران است. این حادثه عصر چهارم آبان رخ داد و در پی آن سیزده نفر از زوار به شهادت رسیدند و سی تن زخمی شدند. در میان شهدا دو کودک و یک زن نیز بودند. مرکز مستند سوره با هدف آگاهی بخشی و نمایش روایت مردمی از شاهدان عینی حادثه، هم‌زمان با فرارسیدن چهلّم شهدای شاه چراغ، نخستین روایت مستند این حادثه را به تصویر کشیده است.

«حرف آخر» به سینما آمد

فیلم سینمایی «حرف آخر» به کارگردانی ابراهیم شفیع‌ی و تهیه‌کنندگی علی شاه حاتم‌ی از روز گذشته در سینماهای منتخب گروه سینمایی هنر و تجربه اکران شد. فیلم «حرف آخر» داستان قاضی دادگاهی است که حکم اعدام گی متهم را صادر کرده است اما بعد از صدور حکم به رای خود شک می‌کند و این مسئله سبب اتفاقات جدیدی می‌شود. در این فیلم سینمایی ایوب آقاخانی، شبنم قلی‌خانی، سهیل محبی، مونا کرمی، ثریا قاسمی، علیرضا استادی، علی باقری و حسن نجاریان به ایفای نقش پرداختند.

«اعتراف بزرگ» در رادیو ایران

در سالروز شکست سیاسی عراق در جریان جنگ تحمیلی با معرفی این کشور به عنوان مسئول و آغازگر جنگ تحمیلی از سوی سازمان ملل در سال ۱۳۷۰، ویژه برنامه «اعتراف بزرگ» پخش می‌شود. مریم هدیه لو، تهیه‌کننده ویژه برنامه «اعتراف بزرگ»، گفت: ۱۸ آذر سالروز متجاوز شناخته شدن عراق است. عراق با تحریک بر قدرت‌های جهان روز ۳۱ شهریورماه سال ۱۳۵۹ ماشین جنگی خود را علیه شورمان به راه انداخت و منجر به وقوع طوлатی ترین جنگ قرن شد. جنگ با همه فراز و فرودهایی که داشت، از سوی ایران در ۲۷ تیرماه ۱۳۶۷ با پذیرش قطعنامه ۵۹۸ به پایان رسید اما عراق به خواست سازمان ملل برای تعیین موعد نزدیکی برای استقرار آتش بس تن نداد. این تهیه‌کننده بزرگ، با علیرضا شریح‌عطار، کارشناس بین‌الملل، و داوود آقایی، کارشناس حقوق بین‌الملل، گفت‌وگو خواهیم کرد. برنامه «اعتراف بزرگ، جمعه ۱۸ آذر ۱۴۰۱ ساعت ۱۹:۳۵ با اجرای زهراتقی ملا از رادیو ایران پخش می‌شود.